

รายงานการวิจัย
ประจำปีงบประมาณ 2540

เรื่อง

คุณลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลชุมโค

อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

Perception of Credibility Characteristics of the Extension Agents
in Tambol Chumko, Pathew District, Chumphon Province

โดยกล่าวเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผศ. ศุภสมบุรณ์ อึ้งรัตนกร

ผศ. ดร.สุรพล เศรษฐบุตร

ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

RCH
S
544.5
.T5
ศ735ร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า	
สารบัญตาราง	ก
บทคัดย่อ	ข
บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมุติฐานของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย	3
การตรวจเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
ระเบียบวิธีวิจัย	6
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	6
วิธีการสุ่มตัวอย่าง	6
วิธีการ เครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	8
การวิเคราะห์ข้อมูล	8
ระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย	8
สถานที่ที่ดำเนินการวิจัย	8
ผลการวิจัยและอภิปรายผล	9
ตอนที่ 1. สถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	9
ตอนที่ 2. ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารทางการเกษตร	9
ตอนที่ 3. ลักษณะความน่าเชื่อถือของเกษตรกรตำบลตามการรับรู้ของเกษตรกร	
ในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	9
ตอนที่ 4. การจัดลำดับความสำคัญของมิติความน่าเชื่อถือ	14
ตอนที่ 5. ความแตกต่างในการรับรู้ของเกษตรกรที่มีต่อลักษณะความน่าเชื่อถือ	
ในแต่ละมิติของเกษตรกรตำบลในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	16
สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	17
ข้อเสนอแนะ	19
เอกสารอ้างอิง	21

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	แสดงจำนวนประชากรเกษตรกรและการกระจายของกลุ่มตัวอย่าง ที่ทำการศึกษาในตำบล ชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	7
ตาราง 2	คะแนนเฉลี่ยและลำดับการรับรู้ของเกษตรกรในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรที่มีต่อลักษณะความน่าเชื่อถือของ เกษตรกรตำบลในแต่ละมิติ	12
ตาราง 3	ลำดับความสำคัญของมิติความน่าเชื่อถือตามการรับรู้ของเกษตรกร	15
ตาราง 4	ความแตกต่างการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อความน่าเชื่อถือในแต่ละมิติ	17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้คือเกษตรกรในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวนทั้งสิ้น 201 ราย เกษตรกรรับรู้ถึงความสำคัญของความน่าเชื่อถือทั้ง 4 มิติ ในระดับ “มาก” กล่าวคือ เกษตรกรจะให้การยอมรับและเกิดความเชื่อถือในตัวเกษตรกรตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ก็ต่อเมื่อเกษตรกรตำบลชุมโคมีลักษณะในมิติตามลำดับความสำคัญดังนี้ 1) ด้านการเข้าสังคม ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะของการหาพบบง่าย เป็นผู้อ่อนปรม มีอัธยาศัย อ่อนโยน ให้อภัย ต้อนรับขับสู้ ยิ้มแย้ม แจ่มใส และเข้ากับผู้อื่น รองลงมาตามลำดับคือ 2) มิติความคล่องตัว ได้แก่ ความมั่นใจตนเอง ต่อสู้เปิดเผย บากบั่น มีความกล้าตัดสินใจ กระฉับกระเฉงและรวดเร็ว 3) มิติความมีคุณวุฒิความชำนาญ ได้แก่ มีความชำนาญงาน มีทักษะ มีประสบการณ์ มีความรอบรู้ มีอำนาจทางราชการ และมีความรู้ดีมีการศึกษาสูง และ 4) มิติความความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย ได้แก่ น่าไว้วางใจ จริงใจ มิตรไมตรี ยุติธรรม ซื่อสัตย์ใจกว้าง พูดภาษาเดียวกันและเป็นคนพื้นเพเดียวกัน เป็นลำดับสุดท้าย

ผลการทดสอบความแตกต่างในด้านการรับรู้ของเกษตรกรที่มีต่อความน่าเชื่อถือของเกษตรกรตำบลในแต่ละมิติด้วยค่าสถิติ F-test นั้นพบว่าการรับรู้ลักษณะความน่าเชื่อถือของเกษตรกรตำบลนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ $F = 38.69^{**} : (P < 0.01)$ โดยเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อลักษณะความน่าเชื่อถือของเกษตรกรตำบลตามการรับรู้ทั้ง 4 มิติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงยอมรับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ในเบื้องต้นว่า “การรับรู้ของเกษตรกรที่มีต่อลักษณะของเกษตรกรตำบลที่มีความน่าเชื่อถือในแต่ละมิติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ”

Abstract

This research was undertaken to investigate the perception of credibility characteristics of the extension agents in Tambol Chumko, Pathew District, Chumphon Province. Two hundred and one (201) farmers respondent were proportional allocated as the unit of analysis by simple random sampling technique. Findings revealed that the respondents perceived of credibility characteristics of the extension agents in Tambol Chumko, Pathew District, Chumphon Province as follows: 1) sociability dimension 2) dynamism dimension 3) qualification dimension and 4) thrust dimension respectively. Highly significant differences were found on the respondent's perception of credibility characteristics of the extension agents in Tambol Chumko, Pathew District, Chumphon Province ($F = 38.69^{**}, P < 0.01$). Meaning to say that, the farmers respondent trend to accept or believe the extension agents who possess credibility characteristics differently according to the said four credibility dimensions. Thereby, this research findings were accepted the research hypothesis which stated that “no significant differences on the farmers respondent's perception of credibility characteristics of the extension agents in Tambol Chumko, Pathew District, Chumphon Province”.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

งานส่งเสริมการเกษตรมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะเผยแพร่ความรู้ต่างๆทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลเป้าหมายในชนบทอันได้แก่เกษตรกรแม่บ้านและเยาวชน โดยมีการกระตุ้นและทำให้เกิดการยอมรับวิชาการต่างๆและนำไปปฏิบัติให้ความช่วยเหลือแก้ไขในปัญหาต่างๆทางการพัฒนาอาชีพ การเกษตรให้มีความก้าวหน้าซึ่งเป็นการยกระดับความเป็นอยู่ในครอบครัวให้สูงขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งนี้งานส่งเสริมการเกษตรได้วางเป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านพฤติกรรมและทัศนคติของเกษตรกรต่ออาชีพการเกษตรที่ปฏิบัติอยู่ให้มีความเต็มใจที่จะเรียนรู้ถึงนวัตกรรม หรือเทคนิคปฏิบัติใหม่ ๆ รวมถึงให้เกิดทักษะหรือมีขีดความสามารถในการประกอบอาชีพในการเกษตรเพิ่มมากขึ้นทั้งในด้านการผลิต การพัฒนาทรัพยากรการผลิต การจัดการกับผลิตผล การดำเนินธุรกิจการเกษตร การจัดระบบการผลิตกรรม การพัฒนาความเป็นผู้นำและการพัฒนาครอบครัวในสังคมเกษตรต่อไป

ในระบบของงานส่งเสริมการเกษตรในระดับจังหวัดนั้นมีเกษตรจังหวัดเป็นผู้บริหารงาน โดยมีสายงานบังคับบัญชาแยกออกไปตามอำเภอมีเกษตรอำเภอรับผิดชอบในระดับอำเภอ ส่วนในระดับตำบลนั้นมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลหรือที่เรียกกันว่า "เกษตรตำบล" เป็นผู้ที่มิบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบซึ่งเปรียบเสมือนเป็น "ผู้นำการเปลี่ยนแปลง" เพื่อที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเกษตรกรให้ยอมรับปฏิบัติในคำแนะนำต่างๆ ทางกรเกษตร เป็นผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้/ให้คำปรึกษา เป็นผู้ประสานงานคอยร่วมแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในท้องถิ่นและเป็นผู้สื่อสารข่าวสารทางการเกษตร จะเห็นว่าตามบทบาทต่างๆเหล่านี้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลจะต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับเกษตรกรอยู่เสมอๆ ทั้งยังจะต้องประสานงานกับบุคคลอื่น ๆ ทั้งรัฐและเอกชน

ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลจะมีความรู้ความสามารถทางวิชาการคืออย่างไรก็ตาม หากขาดความรู้ความเข้าใจ การปรับตัวด้านบุคลิกภาพ และการทำงานให้เข้ากับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นเกษตรกรแล้วก็จะไม่มีทางที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการส่งเสริมการเกษตรได้ เพราะงานส่งเสริมการเกษตรนั้นเป็นงานที่จะต้องทำร่วมกับคนอื่น ฉะนั้นเมื่อไม่สามารถติดต่อสื่อสารกับเกษตรกรหรือเกษตรกรขาดความศรัทธาขาดความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือแล้ว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลก็จะประสบความยากลำบากในการที่จะนำวิชาการหรือแนวความคิดใหม่ๆ เข้าไปส่งเสริมเผยแพร่ให้เกิดการยอมรับปฏิบัติในวงกว้าง

ดังนั้น เพื่อให้งานส่งเสริมการเกษตรได้บรรลุและประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายจึงจำเป็นต้องมีการวิจัย ศึกษาถึงคุณลักษณะต่างๆ ที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ในสายตาหรือตามความคาดหวังของกลุ่มเกษตรกรผู้รับข่าวสารในท้องที่ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรเพื่อที่จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงระบบการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตรในมิติของคุณลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลหรือปรับเสริมบุคลิกภาพในด้านต่างๆ ให้สอดคล้องเหมาะสมต่อความต้องการและความคาดหวังของเกษตรกรกลุ่มเกษตรกรตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยสถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารทางการเกษตรของเกษตรกรในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาและระบุถึงลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลตามการรับรู้ของเกษตรกรตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
3. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้ของกลุ่มเกษตรกรฯ ที่มีต่อลักษณะความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
4. เพื่อศึกษาถึงลักษณะที่น่าเชื่อถือด้านอื่น ๆ ที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลพึงจะมีตามความคาดหวังของเกษตรกรตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

สมมุติฐานของการวิจัย

การวิจัยนี้กำหนดสมมุติฐานเพื่อการทดสอบดังนี้ “ การรับรู้ของกลุ่มเกษตรกรต่อลักษณะความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ”

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานด้านปัจจัยสถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารทางการเกษตรของเกษตรกรตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
2. ทราบถึงลักษณะความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ตามการรับรู้ของเกษตรกรฯ ตลอดจนลักษณะด้านอื่น ๆ ที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลพึงจะมี

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการพิจารณา และ ทราบถึง คุณลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในฐานะที่เป็นผู้ติดต่อสื่อสาร / ผู้ให้ข่าวสาร ซึ่งนับได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงานในระบบการส่งเสริมการเกษตร และจากข้อสมมุติฐานดังที่กล่าวไว้ จะเห็นว่า การที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในท้องที่หนึ่ง อาจจะมีลักษณะที่น่าเชื่อถือตามการรับรู้ หรือตามความคาดหวังของเกษตรกรในท้องที่อื่นก็ได้ ซึ่งบางท้องที่หรือบางจังหวัดลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลก็จะแตกต่างกันออกไป และอาจจะแตกต่างตามลักษณะพื้นฐานหรือ ปัจจัยต่าง ๆ ของตัวเกษตรกรเองก็เป็นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเอื้อประโยชน์ต่อสำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อระดับผู้บริหารในกรมส่งเสริมการเกษตรที่จะนำผลครั้งนี้เพื่อปรับใช้ วางนโยบายการรับบุคลากร การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล การพัฒนาบุคลากร การย้ายโอนสับเปลี่ยน หรือการมอบหมายหน้าที่ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดชุมพรต่อไป

การศึกษาวิจัยในลักษณะความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรหรือผู้นำในการเปลี่ยนแปลงนั้นปัจจุบันการค้นคว้าข้อมูล การตรวจเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ นับว่ามีขีดจำกัดอยู่มาก ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการวิจัยศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยในลักษณะความน่าเชื่อถือ อีกทั้งเป็นกรอบแนวคิดและกรอบทฤษฎีได้ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้โดยเน้นศึกษาลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรตามลักษณะของความน่าเชื่อถือที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของเกษตรกรเท่านั้นโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 201 รายและใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ยังได้เลือกที่จะศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้ลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรในแต่ละมิติของลักษณะของความน่าเชื่อถือ อันได้แก่ (1) มิติด้านการเข้าสังคม (sociability dimension) (2) มิติความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย (thrust dimension) (3) มิติความมีคุณวุฒิความชำนาญ (qualification dimension) และ (4) มิติความคล่องตัว (dynamism dimension)

การตรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Rogers and Shoemaker (1971) กล่าวว่าผู้นำในการเปลี่ยนแปลง (Change Agents) นั้นเปรียบเสมือนตัวนำ (Carrier) ของแนวความคิดหรือแนวทางการปฏิบัติใหม่ ๆ ซึ่งตัวผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการยอมรับและการปฏิเสณวกรรมหรือแนวคิดต่าง ๆ ในการนี้เขาได้ระบุว่าการทำงานที่จะทำให้กลุ่มเป้าหมายยอมรับได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดนั้นเจ้าหน้าที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องมีคุณสมบัติหรือลักษณะดังนี้ (1) ความน่าเชื่อถือ (Credibility) หมายถึงลักษณะความสามารถและศักยภาพในการทำงาน (Competency) (2) ความน่าไว้วางใจ/ เชื่อสัจ (Trustworthiness) และ (3) การกระฉับกระเฉง (Dynamism) ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่กลุ่มเป้าหมายต้องการมากที่สุด นอกจากนั้นเป็นคุณสมบัติทางด้านบุคลิกภาพอันได้แก่ ความรู้ทางด้านวิชาการ ความเป็นกันเองกับกลุ่มเป้าหมาย ความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับเกษตรกร ความสามารถในการจูงใจ เป็นต้น Rogers and Shoemaker (1971) ยังได้อภิปรายและให้ความเห็นว่าข่าวสารข้อมูล แนวคิดต่าง ๆ ที่จะนำไปส่งเสริมไม่ว่าการณใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เผยแพร่นั้น หากเกษตรกรได้รับข่าวสารข้อมูลนั้น ๆ จากบุคคลที่เขาเห็นว่าเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะน่าเชื่อถือแล้วก็จะทำให้ขบวนการของการติดต่อข่าวสารและการแพร่การยอมรับนำไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Hovland, Janis and Kelley (1953) ได้กล่าวถึงลักษณะ/คุณสมบัติของแหล่งข่าวสารว่าแหล่งข่าวสาร (Source communicator) ที่มีลักษณะที่น่าเชื่อถือจะสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติในแง่ดีต่อข่าวสาร/แนวคิดต่าง ๆ เป็นอย่างดี ในที่นี้แหล่งข่าวสารควรมีลักษณะความสามารถหรือศักยภาพในการทำงาน (Competence) และลักษณะความน่าไว้วางใจ/ความซื่อสัตย์ (Trustworthiness)

Bettinghaus (1968) ระบุว่าลักษณะความน่าเชื่อถือของปัจเจกบุคคลนั้นมีใช้พิจารณาที่อายุเพศ หรือลักษณะต่าง ๆ อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น หากแต่จะต้องรวมถึงคุณลักษณะหรือปัจจัยหลาย ๆ อย่างหรือจะต้องให้ผู้รับข่าวสารหรือกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้พิจารณาในความคาดหวังของกลุ่มเป้าหมายเอง

Wenburg and Wilmot (1973) กล่าวว่าลักษณะที่น่าเชื่อถือเป็น การรับรู้ถึงขีดความสามารถของผู้ส่งข่าวสารหรือผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการที่กลุ่มเป้าหมายจะให้การยอมรับให้ความเชื่อถือ (Believability or acceptability) อย่างไรก็ตามลักษณะความน่าเชื่อถือนี้จะเปลี่ยนไปตามเนื้อหานั้น ๆ

มิติและตัวชี้วัดคุณลักษณะที่น่าเชื่อถือ (Dimension / Indices of Credibility)

นักทฤษฎีทางสังคมศาสตร์และทางจิตวิทยาสังคมหลายท่านได้ระบุถึงมิติหรือตัวชี้วัดลักษณะของความน่าเชื่อถือ (Credibility Characteristics) ไว้พอจะสรุปได้ดังนี้

Aristotle ใน Wenburg and Wilmot (1973) ได้ระบุตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความฉลาดเฉลียว (Intelligence) 2) บุคลิกภาพ/การแสดงออก (Character) และ 3) มิไม่ตรีจิต (Goodwill) (ภาพที่ 1)

Hovland, Janis and Kelley (1953) ได้ให้นิยามของลักษณะที่น่าเชื่อถือไว้ 3 ด้านเปรียบเทียบกับ Aristotle ในภาพที่ 1 จะเห็นว่า Intelligence มีส่วนสัมพันธ์ใกล้เคียงกับ Expertise or Competence และ Character ของ Aristotle กับ Trustworthiness ส่วน Goodwill สัมพันธ์ตรงกับคำว่า ความตั้งใจ (Intention)

Anderson ใน Wenburg and Wilmot (1973) ระบุว่าความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว พิจารณาจากการใช้วิจารณ์ในการประเมิน (Evaluation) ซึ่งประกอบด้วย 2 ขั้วมิติ (Bipolar) ได้แก่ความซื่อสัตย์ - ไม่ซื่อสัตย์ ความเห็นอกเห็นใจ - ไม่เห็นอกเห็นใจ ความดี - ความเลว ความมีเหตุผล - ไม่มีเหตุผล ความมีศีลธรรม - ไม่มีศีลธรรม ส่วนอีกด้านหนึ่งคือความคล่องตัว หรือกระฉับกระเฉง (Dynamism) ประกอบด้วยความใส่ใจ - ไม่ใส่ใจ ความแข็งแรง - อ่อนแอ รวดเร็ว - ช้า อึดอัด กระฉับกระเฉง - เฉื่อยชา เป็นต้น

Berlo, Lemart and Mertz (1970) เป็นคณะผู้วิจัยที่ทำการศึกษาอย่างลึกซึ้งในลักษณะของเอกสาร ความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวสารข้อมูล จากมิติหรือตัวชี้วัดในภาพที่ 1 จะเห็นว่าด้านคุณวุฒิ (Qualification) ไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเป็นมิติที่ใกล้เคียงมีความสัมพันธ์กับ Intelligence, Expertise or Competence และ Evaluation ส่วน Safety นั้นสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมิติด้าน Character, Trustworthiness และ Evaluation ส่วนด้าน Dynamism เหมือนกับ Anderson เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างนักทฤษฎีที่ให้คำนิยาม/ระบุตัวชี้ของคุณลักษณะที่น่าเชื่อถือ			
1) ARISTOTLE	Intelligence	Character	Goodwill
2) HOVLAND, JANIS AND KELLEY	Expertise or Competence	Trust worthiness	Intention
3) ANDERSON	Evaluation	Evaluation	Dynamism
4) BERLO,LEMERT AND MERTZ	Qualification	Safety	Dynamism
5) Mc CROSKY	Authoritativeness	Character	

ภาพที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างนักทฤษฎีที่ให้คำนิยาม/ระบุตัวชี้ของคุณลักษณะที่น่าเชื่อถือ (Credibility characteristics) ในด้านต่าง ๆ

Somwatanasak, D (1987) ทำการศึกษาในด้านการรับรู้ถึงลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่เกษตรประจำตำบลในจังหวัดสิงห์บุรี ได้เพิ่มตัววัดอีกหนึ่งด้านคือ ด้านการเข้าสังคม (Sociability) ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้ดังต่อไปนี้คือ 1) การไปมาหาสู่กันได้ (Approachable) 2) ความปราณี-ปรานอม (Agreeable) 3) ความน่าคบหาสมาคม (Pleasant) 4) สุภาพอ่อน โชน (Gentle) 5) ไม่ถือโทษผูกพยาบาท (Forgiving) 6) เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (Hospitable) 7) ร่าเริงสนุกสนาน (Cheerful) และ 8) เอาใจเขามาใส่ใจเรา (Congenial) ตามลำดับ โดยผลการศึกษาดังกล่าวพบว่าลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดสิงห์บุรีนั้นในสายตาหรือความคาดหวังของผู้นำเกษตรกรระบุว่าจะต้องมีลักษณะคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง (Dynamism) มาเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ด้านคุณวุฒิ (Qualification) การเข้าสังคม (Sociable) และความไว้วางใจ (Safety) ตามลำดับ

Sreshthaputra, Suraphol. 1990. ได้ทำการศึกษาในด้านการรับรู้ถึงลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่เกษตรประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการศึกษาดังกล่าวพบว่าลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ในสายตาหรือความคาดหวังของเกษตรกรระบุว่าจะต้องมีลักษณะ หรือมิติด้านการเข้าสังคม (Sociability dimension) มาเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาได้แก่มิติด้านคุณวุฒิ (Qualification dimension) มิติด้านความคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง (Dynamism dimension) และ มิติความความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย (Thrust dimension) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าการผลิตซ้ำสิ่งอื่นที่ห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในฐานะที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงนั้น ควรจะต้องมีบุคลิกภาพที่ดีเพื่อช่วยให้กระบวนการติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพ ดังนั้นบุคลิกภาพของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลควรจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้ 1) ความสามารถทางจิตใจ (Cognitive ability) 2) ความสามารถทางร่างกาย (Psychomotor ability) 3) ความสามารถทางอารมณ์ (Affective ability) 4) ความสามารถทางสังคม (Sociability) และ 5) ระดับความรู้ (Knowledge ability) ตามลำดับ (เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531)

บุญธรรม จิตต์อนันต์ (2536) ระบุว่าเพื่อให้การส่งเสริมการเกษตรได้บรรลุความสำเร็จตามจุดหมายและปรัชญาของการส่งเสริมนั้น จึงเป็นที่คาดหวังว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรน่าจะมีคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ 1) มีภูมิหลังและประสบการณ์ 2) มีการศึกษาและมีการฝึกอบรม 3) มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร 4) มีความคิดริเริ่มและเชื่อมั่นในตนเอง 5) มีความกระตือรือร้นในการทำงานและกระทำด้วยความจริงใจ 6) มีความรับผิดชอบและกระทำตนให้เป็นที่น่าเชื่อถือศรัทธา 7) รู้จักถ่อมตัวและทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่น 8) มีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 9) มีความอดทนและมีความพยายาม 10) ไม่ถือสันโดษและเต็มใจให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น 11) คิดถึงผู้อื่นมากกว่าคิดถึงตนเอง และ 12) ปรับปรุงตนให้ทันต่อเหตุการณ์โดยสม่ำเสมอ

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ประชากรหรือหน่วยที่ทำการศึกษา (Unit of analysis) เกษตรกรตำบลชุมโค อำเภอบึงสามพัน จังหวัดชุมพรที่ทำการเกษตรในหมู่ที่ 1 (บ่ออัญ) หมู่ที่ 2 (ชุมโค) หมู่ที่ 5 (บางจาก) และหมู่ที่ 7 (ทรัพย์สมบูรณ์) ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างรวมจำนวนทั้งสิ้น 201 ครัวเรือนเกษตรกร

2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง ดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ทำการคัดเลือกหมู่บ้านในตำบลชุมโคซึ่งมีทั้งหมด 8 หมู่บ้าน โดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 50 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด สุ่มตัวอย่างจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) คือการจับฉลากชื่อหมู่บ้านขึ้นมา 4 หมู่บ้าน ซึ่งผลการจับฉลากหมู่บ้านปรากฏว่าได้ หมู่ที่ 1 (บ่ออัญ) หมู่ที่ 2 (ชุมโค) หมู่ที่ 5 (บางจาก) และหมู่ที่ 7 (ทรัพย์สมบูรณ์) ซึ่งรวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 405 ครัวเรือน (ตารางที่ 1)

2.2 คิดคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ของเกษตรกรผู้ที่จะให้ข้อมูล โดยใช้ขนาดสัดส่วนของตัวอย่างที่เหมาะสมกับจำนวนประชากรทั้งหมด (Population) โดยการประยุกต์สูตรการคำนวณจาก Pagaso et.al ใน Chua (1984) ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. วิธีการ เครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์นี้ ได้ถูกนำไปทดสอบความถูกต้อง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) พร้อมทั้งทดสอบกับเกษตรกรในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ที่มีได้ถูกคัดเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้จำนวน 30 คน จากนั้นได้วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของชุดเครื่องมือฯ โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของชุดเครื่องมือฯ (Reliability Coefficients Alpha = .78)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ในระหว่างช่วงเดือนมกราคม 2540 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2540 (รวม 2 เดือน) โดยมีผู้ช่วยวิจัยและ พนักงานสัมภาษณ์ช่วยดำเนินการ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ถูกดำเนินการเพื่อลงรหัสเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการวิเคราะห์และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Packages for Social Sciences) สถิติที่ใช้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เช่น คัดค่าเปอร์เซ็นต์ ค่าเฉลี่ย ค่าพิสัย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการรับรู้ลักษณะที่น่าเชื่อถือของเกษตรกร 4 กลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านจำแนกตามลักษณะที่น่าเชื่อถือ 4 มิติ โดยใช้ One - Way Analysis of Variance (One-way ANOVA) หรือ F-Test ตามลำดับ

6.ระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย : กำหนดการดำเนินงานตลอดโครงการรวม 12 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่ ตุลาคม 2539 ถึงเดือนกันยายน 2540 (รอบปีงบประมาณ 2540)

7.สถานที่ที่ดำเนินการวิจัย : ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ตอนที่ 1. สถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษานี้กว่าครึ่งหนึ่ง (58.2%) เป็นเพศชายมีอายุเฉลี่ย 44 ปี อายุสูงสุด 64 ปี และอายุต่ำสุด 22 ปี ส่วนมาก (92.5%) แต่งงานแล้ว ร้อยละ 60.2 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และรองลงมาร้อยละ 22.9 มีการศึกษาค่ากว่าประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 13.9 จบประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 2.0 และร้อยละ 1.0 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีตามลำดับโดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน มีรายได้เฉลี่ยจากการประกอบอาชีพการเกษตร ในรอบปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2539) 4,956 บาท/เดือน และมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพการเกษตรกรรมเฉลี่ย 17 ปี เกือบทั้งหมด (97.0%) ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก

ตอนที่ 2. ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารทางการเกษตร

ผลจากการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่ (73.6%) ของกลุ่มตัวอย่างไม่ได้มีการติดต่อพบปะกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในรอบ 2 เดือนก่อนระยะของการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยในครั้งนี้ และหนึ่งในสี่ (22.9%) ระบุว่ามีการพบปะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลเพียง 1 ครั้ง/เดือน เท่านั้น

ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมาพบว่าร้อยละ 51.2 ระบุว่าไม่ได้มีการเข้ารับการฝึกอบรม/ประชุมด้านวิชาการเกษตรแต่อย่างใดเลยในขณะที่ร้อยละ 41.8 ระบุว่าเคยเข้ารับการฝึกอบรม/ประชุมวิชาการโดยเฉลี่ย 1 ครั้งในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ 28.9) และเมื่อเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการเกษตรหรือต้องการรับทราบข่าวสารข้อมูลด้านการเกษตรนั้นส่วนใหญ่ (64.2%) จะปรึกษากับเพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์ ร้อยละ 39.3 จะไปพบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ร้อยละ 37.3 จะแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยอาศัยข้อมูลจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแก้ปัญหาโดยวิธีดังกล่าวรวมกัน ร้อยละ 14.5 ตามลำดับ

ตอนที่ 3. ลักษณะความน่าเชื่อถือของเกษตรกรตำบลตามการรับรู้ของเกษตรกรในตำบลหุมโค อำเภอบึงสามพัน จังหวัดห้วยทับทัน

การรับรู้ของเกษตรกรในตำบลหุมโค อำเภอบึงสามพัน จังหวัดห้วยทับทันที่มีต่อลักษณะความน่าเชื่อถือที่เกษตรกรตำบลหุมโค อำเภอบึงสามพัน จังหวัดห้วยทับทัน พึงมี หมายถึงระดับของการยอมรับที่เกษตรกรมีต่อมิตติความน่าเชื่อถือที่เกษตรกรตำบลหุมโค พึงมีใน 4 มิติคือ (1) มิติด้านการเข้าสังคม (sociability dimension) ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) มิติความความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย (thrust dimension) (3) มิติความมีคุณวุฒิความชำนาญ (qualification dimension) และ (4) มิติความคล่องตัว (dynamism dimension) โดยในแต่ละมิติมีลักษณะหรือตัวบ่งชี้ในแต่ละมิติของความน่าเชื่อถือซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

(1) มิติด้านการเข้าสังคม (sociability dimension) ประกอบไปด้วยลักษณะ หรือตัวบ่งชี้ดังนี้ ลักษณะการหาบงาย เป็นผู้ผ่อนปรน มีอัธยาศัย อ่อนโยน ให้อภัย ต้อนรับจับคู่ ยิ้มแย้มแจ่มใสและเข้ากับผู้อื่น

(2) มิติความความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย (thrust dimension) ได้แก่ น่าไว้วางใจ จริงใจ มีศรัทธา ยุติธรรม ซื่อสัตย์ใจกว้าง พูดภาษาเดียวกันและเป็นคนพื้นเพเดียวกัน

(3) มิติความมีคุณวุฒิความชำนาญ (qualification dimension) ได้แก่ มีความชำนาญงาน มีทักษะ มีประสบการณ์ มีความรอบรู้ มีอำนาจทางราชการ และมีความรู้ดี มีการศึกษาสูง

(4) มิติความคล่องตัว (dynamism dimension) ได้แก่ ความมั่นใจตนเอง ต่อสู้เปิดเผย บากบั่น มีความกล้าตัดสินใจ กระฉับกระเฉงและรวดเร็ว

ในการวัด การรับรู้ของเกษตรกรในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรที่มีต่อลักษณะความน่าเชื่อถือที่เกษตรกรตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรพึงมีในแต่ละมิติของความน่าเชื่อถือนั้น ให้เกษตรกรระบุงการรับรู้ที่มีต่อข้อความเกี่ยวกับลักษณะ หรือตัวบ่งชี้ลักษณะความน่าเชื่อถือของเกษตรกรตำบลในแต่ละมิติความน่าเชื่อถือที่ระบุงข้างต้น โดยมีคำตอบให้เลือก 4 ลำดับ คือ มากที่สุด มากน้อย และน้อยที่สุด ในแต่ละคำตอบผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนตามลำดับของความสำคัญเป็นคะแนนคือ 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ สำหรับคะแนนจากคำตอบที่ผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนเลือกตอบได้นำมารวมกันในแต่ละมิติ และคำนวณน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (Weight Mean Score) โดยมีเกณฑ์ของการแปลความดังนี้คือ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
3.26-4.00	= รับรู้ในระดับมากที่สุด
2.51-3.25	= รับรู้ในระดับมาก
1.75-2.50	= รับรู้ในระดับน้อย
1.01-1.75	= รับรู้ในระดับน้อยที่สุด

โดย ตารางที่ 2 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและลำดับการรับรู้ของเกษตรกรในลักษณะความน่าเชื่อถือของเกษตรกรตำบล ในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรในแต่ละมิติมีรายละเอียดดังนี้คือ

3.1 มิติด้านการเข้าสังคม หรือลักษณะความเป็นผู้รู้จักคุ้นเคย (sociability dimension)

จากคะแนนเฉลี่ยรวม 3.18 ในมิติความนี้แสดงว่า การรับรู้ของเกษตรกรในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรที่มีต่อลักษณะความน่าเชื่อถือที่เกษตรกรตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุมชนและเกษตรตำบลชุมโค จำเป็นจะต้องมีและเป็นผู้ที่มีลักษณะการเข้าสังคม หรือลักษณะความเป็นผู้รู้จักคุ้นเคยกับเกษตรกรทุกคนใน “ระดับมาก” (ตารางที่ 2)

โดยลักษณะหรือตัวบ่งชี้ในมิติลักษณะการเข้าสังคมหรือความเป็นผู้รู้จักคุ้นเคยนี้ เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญ พบว่าการเป็นผู้ที่เกษตรกรสามารถพบปะและปรึกษาหารือได้ อย่างเป็นกันเองเกษตรกรมีการรับรู้และบ่งชี้เป็นลำดับแรก (คะแนนเฉลี่ย 3.52) รองลงมาตามลำดับคือ มีมนุษยสัมพันธ์ มีอิทธยาศัยไมตรี คุยสนุก ยิ้มแย้ม (3.47); เข้าใจปัญหาของเกษตรกร และมีความเห็นอกเห็นใจเกษตรกร (3.29); ต้อนรับเกษตรกรด้วยความอบอุ่น ให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน (3.17); สุภาพ อ่อนโยน กับเกษตรกรและไม่หยาบคาย (3.02); และ รับฟังเหตุผล ผ่อนปรน ประณีประนอม (2.98) และ การที่ไม่ถือโทษ โกรธพยาบาท ลืมความขัดแย้ง (2.84) ตามลำดับ

3.2 มิติความความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย (thrust dimension)

จากคะแนนเฉลี่ยรวม 2.94 ในมิตินี้แสดงว่าการรับรู้ของเกษตรกรในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรที่มีต่อลักษณะความน่าเชื่อถือที่เกษตรกรตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรในลักษณะความความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย ที่เกษตรกรตำบลชุมโคมี กับเกษตรกรทุกคนใน “ระดับมาก” (ตารางที่ 2)

สำหรับลักษณะหรือตัวบ่งชี้ในมิตินี้ ที่เกษตรกรรับรู้ว่ามีมีความสำคัญในระดับแรกคือ ชื่อสัตย์ ไม่พูดปดหลอกลวง (3.15) ; มีความจริงใจที่จะช่วยเหลือเกษตรกรเมื่อเกษตรกรประสบปัญหา (3.11); เป็นผู้ที่นำข่าวสารที่เชื่อถือได้มาแนะนำ ถ่ายทอดให้เกษตรกรไปปฏิบัติ (3.07) ; ต้องมีความเป็นกันเองฉันท์เพื่อนและไม่ถือตัว (2.95); ควรพูดภาษาท้องถิ่นได้ (2.87); เปิดใจกว้าง ขอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (2.85) ; ยุติธรรม ให้ความสำคัญต่อเกษตรกรทุกคน (2.83); และ ควรมีภูมิปัญญาเดียวกันกับเกษตรกร (2.74) ตามลำดับ

3.3 มิติความมีคุณวุฒิความชำนาญ (qualification dimension)

ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3.01 ในมิตินี้ แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ของเกษตรกรในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรที่มีต่อลักษณะความน่าเชื่อถือที่เกษตรกรตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรในลักษณะความมีคุณวุฒิความชำนาญ ที่เกษตรกรตำบลชุมโคจะมี กับเกษตรกรทุกคนใน “ระดับมาก” (ตารางที่ 2)

สำหรับลักษณะแต่ละลักษณะของมิติความเป็นผู้มีความคุณวุฒิความชำนาญ ของเกษตรกรตำบลชุมโคที่เกษตรกรรับรู้เรียงตามลำดับความสำคัญคือ : ควรมีความรอบรู้ ทันทต่อเหตุการณ์และข่าวสารทางการเกษตรในสถานการณ์ปัจจุบัน คะแนนเฉลี่ย (3.28) เป็นลำดับแรก และรองลงมาตามลำดับ คือ เป็นผู้ไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ได้รับการฝึกอบรมในงานที่เกี่ยวข้อง (3.17); ควรมีทักษะ ความชำนาญในงานที่เกี่ยวข้องในฐานะนักส่งเสริม (3.13); มีความเฉลียวฉลาด สามารถแก้ไขปัญหาที่เกษตรกรประสบได้ดีพอ (3.10); ควรเป็นผู้ที่จบการศึกษาในระดับสูง หรือมีการศึกษาดี (2.75); และ ควรผ่านงานและมีประสบการณ์ในงานที่ปฏิบัติ (2.67) ตามลำดับ

3.4 มิติความคล่องตัว (dynamism dimension)

ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3.15 ในมิตินี้ แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ของเกษตรกรในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรที่มีต่อลักษณะความน่าเชื่อถือที่เกษตรกรตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ในลักษณะที่มีความความคล่องตัว ที่เกษตรกรตำบลควรจะมี กับเกษตรกรทุกคนใน “ระดับมาก” (ตารางที่ 2)

สำหรับลักษณะแต่ละลักษณะของมิติความคล่องตัว ของเกษตรกรตำบล ที่เกษตรกรรับรู้เรียงตามลำดับความสำคัญคือ มีการตัดสินใจและลงมือปฏิบัติงานอย่างรวดเร็ว (3.27); ควรมีความเชื่อมั่นหรือมีความมั่นใจในตนเอง (3.18); ขยันขันแข็ง พากเพียรพยายามในงานที่รับผิดชอบ (3.15); กล้าคิด กล้าทำ กล้าพูด (2.98); และ ควรพูดจา วิจารณ์แบบเปิดเผย ตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม (2.97) ตามลำดับ

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยและลำดับการรับรู้ของเกษตรกรในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรที่มีต่อลักษณะความน่าเชื่อถือของเกษตรกรตำบลในแต่ละ มิติ

1. มิติด้านการเข้าสังคม (sociability dimension)

มิติความน่าเชื่อถือ	คะแนนเฉลี่ย	ลำดับ	ระดับการรับรู้
1.เป็นผู้ที่เกษตรกรสามารถพบปะและปรึกษาหารือได้อย่างเป็นกันเอง	3.52	1	มากที่สุด
2. รับฟังเหตุผล ฟ่อนปรน ประณีประนอม	2.98	6	มาก
3. มนุษย์สัมพันธ์ มีอัธยาศัยไมตรี คุยสนุก ขี้มขี้ม	3.47	2	มากที่สุด
4. สุภาพ อ่อนโยน กับเกษตรกรและไม่หยาบคาย	3.02	5	มาก
5. ไม่ถือโทษ โกรธพยาบาท ลืมความขัดแย้ง	2.84	7	มาก
6. ต้อนรับเกษตรกรด้วยความอบอุ่น ให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน	3.17	4	มาก
7. เข้าใจปัญหาของเกษตรกร และมีความเห็นอกเห็นใจเกษตรกร	3.29	3	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.18		มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. มิติด้านความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย (thrust dimension)

มิติความน่าเชื่อถือ	คะแนนเฉลี่ย	ลำดับ	ระดับการรับรู้
1. เป็นผู้ที่นำข่าวสารที่เชื่อถือได้มาแนะนำ ถ้ายทอดให้เกษตรกรไปปฏิบัติ	3.07	3	มาก
2. มีความจริงใจที่จะช่วยเหลือเกษตรกรเมื่อเกษตรกรประสบปัญหา	3.11	2	มาก
3. ต้องมีความเป็นกันเองฉันท์เพื่อนและไม่ถือตัว	2.95	4	มาก
4. ยุติธรรม ให้ความสำคัญต่อเกษตรกรทุกคน	2.83	7	มาก
5. ซื่อสัตย์ ไม่พูดปดหลอกลวง	3.15	1	มาก
6. เปิดใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	2.85	6	มาก
7. ควรมีภูมิสำเนาเดียวกันกับเกษตรกร	2.74	8	มาก
8. ควรพูดภาษาท้องถิ่นได้	2.87	5	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	2.94		มาก

3. มิติด้านคุณวุฒิความชำนาญ (qualification dimension)

มิติความน่าเชื่อถือ	คะแนนเฉลี่ย	ลำดับ	ระดับการรับรู้
1. เป็นผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมในงานที่เกี่ยวข้อง	3.17	2	มาก
2. ควรมีทักษะ ความชำนาญในงานที่เกี่ยวข้องในฐานะนักส่งเสริม	3.13	3	มาก
3. ควรผ่านงานและมีประสบการณ์ในงานที่ปฏิบัติ	2.67	6	มาก
4. ควรมีความรู้ ทันทต่อเหตุการณ์และข่าวสารความรู้ทางการเกษตรในสถานการณ์ปัจจุบัน	3.28	1	มากที่สุด
5. มีความเฉลียวฉลาด สามารถแก้ไขปัญหาที่เกษตรกรประสบได้ดีพอ	3.10	4	มาก
6. ควรเป็นผู้ที่จบการศึกษาในระดับสูง ๆ	2.75	5	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.01		มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. มิติด้านความคล่องตัว (dynamic dimension)

มิติความน่าเชื่อถือ	คะแนนเฉลี่ย	ลำดับ	ระดับการรับรู้
1. ควรมีความเชื่อมั่นหรือมีความมั่นใจในตนเอง	3.18	2	มาก
2. พุดจา วิจารณ์แบบเปิดเผย ตรงไปตรงมา			มาก
ไม่อ้อมค้อม	2.97	5	มาก
3. ขยันขันแข็ง พากเพียรพยายามในงานที่รับผิดชอบ	3.15	3	มาก
4. กล้าคิด กล้าทำ กล้าพูด	2.98	4	มาก
5. มีการตัดสินใจและลงมือปฏิบัติงานอย่างรวดเร็ว	3.27	1	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.15		มาก

ตอนที่ 4. การจัดลำดับความสำคัญของมิติความน่าเชื่อถือ

ในส่วนของการจัดลำดับความสำคัญของมิติความน่าเชื่อถือ ตาม การรับรู้ของเกษตรกร ในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรที่มีต่อลักษณะความน่าเชื่อถือที่เกษตรกรตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรใน 4 มิติ อันได้แก่ (1) มิติด้านการเข้าสังคม (sociability dimension) (2) มิติความคล่องตัว (dynamism dimension) (3) มิติด้านคุณวุฒิความชำนาญ (qualification dimension) และ (4) มิติความความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย (thrust dimension) ตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้

1. มิติด้านการเข้าสังคม (sociability dimension)	คะแนนเฉลี่ย 3.18
2. มิติความคล่องตัว (dynamism dimension)	คะแนนเฉลี่ย 3.15
3. มิติความมีคุณวุฒิความชำนาญ (qualification dimension)	คะแนนเฉลี่ย 3.01
4. มิติความความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย (thrust dimension)	คะแนนเฉลี่ย 2.94

จากค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด พบว่า เกษตรกรในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรให้ความสำคัญในลักษณะความน่าเชื่อถือของเกษตรกรตำบลในมิติด้านการเข้าสังคม เป็นลำดับแรก (คะแนนเฉลี่ย 3.18) รองลงมาตามลำดับคือ มิติความคล่องตัว (คะแนนเฉลี่ย 3.15) ; มิติความมีคุณวุฒิความชำนาญ (คะแนนเฉลี่ย 3.01) ; และลำดับสุดท้ายคือ มิติความความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย (คะแนนเฉลี่ย 2.94) (ดังตารางที่ 3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อนึ่ง การจัดลำดับความสำคัญของมิตินำเข้าเชื่อถือ ตาม การรับรู้ของเกษตรกรในตำบล ชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรที่มีต่อลักษณะความน่าเชื่อถือของเกษตรกรตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรในครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sreshthaputra, Suraphol (1990) ที่ได้ทำการศึกษา ในด้านการรับรู้ถึงลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่เกษตรประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ นั้นในสายตาหรือ ความคาดหวังของเกษตรกรระบุว่าจะต้องมีลักษณะ หรือมิติด้านการเข้าสังคม (Sociability dimension) มาเป็นลำดับที่ 1 และ มิตินำเข้าเชื่อใจไม่เป็นที่ (Thrust dimension) มาเป็นลำดับสุดท้ายเช่นกัน ขณะที่ ผลการวิจัยของ Somwatanasak, D (1987) ซึ่งได้ทำการศึกษาในด้านการรับรู้ถึงลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่เกษตรประจำตำบลในจังหวัดสิงห์บุรี พบว่าลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตรประจำตำบลในจังหวัดสิงห์บุรีนั้นในสายตาหรือความคาดหวังของผู้นำเกษตรกรระบุว่าจะต้อง มีลักษณะคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง (Dynamism) มาเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ด้านคุณวุฒิ (Qualification) การเข้าสังคม (Sociable) และความไว้วางใจ (Safety) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอาจ กล่าวได้ว่า ลักษณะความน่าเชื่อถือของเกษตรกรตำบลในตำบล ชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรทั้ง 4 มิติ นั้น พบว่าเกษตรกรรับรู้ถึง หรือระบุว่ามีความสำคัญใน “ระดับมาก” เหมือนกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.07 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.09

ตาราง 3 ลำดับความสำคัญของมิตินำเข้าเชื่อถือตามการรับรู้ของเกษตรกร

มิตินำเข้าเชื่อถือ	คะแนนเฉลี่ย	ลำดับ	ระดับการรับรู้
1. มิติด้านการเข้าสังคม	3.18		มาก
2. มิตินำเข้าเชื่อใจ	3.15		มาก
3. มิตินำเข้าเชื่อใจไม่เป็นที่	3.01		มาก
4. มิตินำเข้าเชื่อใจไม่เป็นที่	2.94		มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.07		มาก
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.09		

ผลการจัดลำดับความสำคัญดังกล่าว สามารถกล่าวสรุปได้ว่า เกษตรกรในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรจะให้การยอมรับ และให้ความน่าเชื่อถือต่อเกษตรกรตำบลในตำบลชุมโค อำเภอ ปะทิว จังหวัดชุมพรที่มีลักษณะเป็น “ผู้ที่มีมิติด้านการเข้าสังคม เป็นลำดับแรก” ซึ่งอาจเนื่องมาจาก เกษตรกรในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ต้องการเกษตรกรตำบลที่มีลักษณะเป็นผู้ที่มีธรรมาจริ ยใจคอดี คุยสนุก หาพบบาง สดวก ยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นผู้อ่อนปรน โอนอ่อน อ่อนโยนเข้าใจผู้อื่น (เกษตรกร) ให้อภัยและให้การต้อนรับขับสู้ในยามที่เกษตรกรไปพบปะ พูดคุย ขอคำปรึกษาด้วย

ไม่มีการณใดๆทั้งสน อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ตอนที่ 5. ความแตกต่างในการรับรู้ของเกษตรกรที่มีต่อลักษณะความน่าเชื่อถือในแต่ละมิติของเกษตรกร
ตำบล ในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร**

ผลการทดสอบความแตกต่างในด้านการรับรู้ของเกษตรกรที่มีต่อความน่าเชื่อถือของเกษตรกร ตำบลในแต่ละมิติด้วยค่าสถิติ F-test ในมิติความน่าเชื่อถือแต่ละมิติคือ มิติด้านการเข้าสังคม ; มิติความคล่องตัว ; ความมีคุณวุฒิ; มิติความมีคุณวุฒิความชำนาญ และ มิติความความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัยของเกษตรกรตำบลนั้น พบว่าการรับรู้ในลักษณะความน่าเชื่อถือของเกษตรกรตำบลนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ $F = 38.69^{**}$: ($P < 0.01$) (ตารางที่ 4) โดยผลของการทดสอบด้วยสถิติ DMRT ที่ระดับนัยสำคัญ .01 พบว่า

- (1) มิติด้านการเข้าสังคม [3.18] แตกต่างไปจาก มิติด้านคุณวุฒิความชำนาญ [3.01]
- (2) มิติด้านการเข้าสังคม [3.18] แตกต่างไปจาก มิติด้านความคล่องตัว [2.94]
- (3) มิติด้านความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย [3.15] แตกต่างไปจาก มิติด้านคุณวุฒิความชำนาญ [3.01]
- (4) มิติด้านความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย [3.15] แตกต่างไปจาก มิติด้านความคล่องตัว [2.94]
- (5) มิติด้านการเข้าสังคม [3.18] ไม่มีความแตกต่างกับมิติด้านความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย [3.15] และ
- (6) มิติด้านคุณวุฒิความชำนาญ [3.01] ไม่มีความแตกต่างกับ มิติด้านความคล่องตัว [2.94] แต่อย่างใด

ผลการวิจัยจึงยอมรับสมมติฐานของการวิจัยในข้างต้นกล่าวคือ “ ลักษณะของเกษตรกรตำบลที่มีความน่าเชื่อถือในแต่ละมิติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ”

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการทดสอบความแตกต่างการรับรู้ของเกษตรกรที่มีต่อความน่าเชื่อถือในแต่ละมิติที่คล้ายคลึงกันของ Ismail (1979), Sooksomrit (1987) และ Canedo (1976), นำชัย ทนุผล และสุนิลา ทนุผล (2535) ซึ่งพบว่าการรับรู้ของเกษตรกรในแต่ละมิติความน่าเชื่อถือของเกษตรกรตำบลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ดังนั้น การรับรู้ของเกษตรกรในแต่ละมิติความน่าเชื่อถือของเกษตรกรตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ซึ่งพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติในครั้งนี้นั้น อาจเป็นสาเหตุเนื่องมาจากลักษณะทางด้านจิตวิทยา การรับรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วจะมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล เนื่องจากความแตกต่างกันทางปัจจัยด้านอายุ เพศ สถิติปัญญา ประสบการณ์ ทักษะ และความสนใจของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลจากการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้มีอิทธิพลให้ปัจเจกบุคคลมีการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกันด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4 ความแตกต่างการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อความน่าเชื่อถือในแต่ละมิติ

มิติความน่าเชื่อถือ	คะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. มิติด้านการเข้าสังคม	3.18 ^a	0.61
2. มิติด้านมิติด้านความคล่องตัว	3.15 ^a	0.59
3. มิติด้านคุณวุฒิความชำนาญ	3.01 ^b	0.51
4. มิติด้านความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย	2.94 ^b	0.48

F value = 38.69 (Prob. < 0.01) DMRT = 2.27 (Prob. < 0.01)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ ทราบถึง คุณลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในฐานะที่เป็นผู้ติดต่อสื่อสาร / ผู้ให้ข่าวสาร ซึ่งนับได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงานในระบบการส่งเสริมการเกษตร และจากผลการวิจัยนี้ได้ชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรในตำบลหุมโศ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุพรรณบุรีให้ความสำคัญต่อลักษณะความน่าเชื่อถือของเกษตรกรประจำตำบลการรู้ทั้ง 4 มิติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในท้องที่หนึ่ง อาจจะมีลักษณะที่น่าเชื่อถือตามการรับรู้ หรือตามความคาดหวังของเกษตรกรในท้องที่อื่นก็ได้ ซึ่งบางท้องที่หรือบางจังหวัดลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลก็จะแตกต่างกันออกไปและอาจจะแตกต่างตามลักษณะพื้นฐานหรือ ปัจจัยต่าง ๆ ของตัวเกษตรกรเอง

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้คือเกษตรกรในตำบลหุมโศ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุพรรณบุรีจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 201 คน

สำหรับลักษณะความน่าเชื่อถือของเกษตรกรประจำตำบลตามการรับรู้ของเกษตรกร พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้ถึงความสำคัญของความน่าเชื่อถือทั้ง 4 มิติ ในระดับ “มาก” กล่าวคือ เกษตรกรจะให้การยอมรับและเกิดความเชื่อถือในตัวเกษตรกรประจำตำบลหุมโศ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุพรรณบุรี ก็ต่อเมื่อเกษตรกรตำบลมีลักษณะในมิติดังนี้

1. ด้านการเข้าสังคม (sociability dimension) ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะของการหาพบง่าย เป็นผู้อ่อนปรน มีอัธยาศัย อ่อนโยน ให้อภัย ค่อนข้างขี้สอ ยิ้มแย้ม แจ่มใสและเข้ากับผู้อื่น
2. มิติความคล่องตัว (dynamism dimension) ได้แก่ ความมั่นใจตนเอง ต่อสู้เปิดเผย บากบั่น มีความกล้าตัดสินใจ กระฉับกระเฉงและรวดเร็ว
3. มิติความมีคุณวุฒิความชำนาญ (qualification dimension) ได้แก่ มีความชำนาญงาน ไม่มีทักษะ มีประสบการณ์ มีความรอบรู้ มีอำนาจทางราชการ และมีความรู้ดี มีการศึกษาสูง และ

3. มิตติความมีคุณวุฒิความชำนาญ (qualification dimension) ได้แก่ มีความชำนาญงาน มีทักษะ มีประสบการณ์ มีความรอบรู้ มีอำนาจทางราชการ และมีความรู้ดี มีการศึกษาสูง และ

4. มิตติความความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย (thrust dimension) ได้แก่ น่าไว้วางใจ จริงใจ มิตรไมตรี ยุติธรรม ซื่อสัตย์ใจกว้าง พุคภาษาเดียวกันและเป็นคนพื้นเพเดียวกัน

ในการลำดับความสำคัญของมิตติความน่าเชื่อถือที่เกยตรตำบลควรมีการแสดงออกตามการรับรู้ของเกยตรกรนั้นพบว่า มิตติด้านการเข้าสังคม เป็นมิตติที่มีความสำคัญลำดับแรกในสายตาของ เกยตรกร รองลงมาตามลำดับคือ มิตติด้านความคล่องตัว มิตติด้านมีคุณวุฒิความชำนาญ มิตติความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย และ มิตติด้านมีคุณวุฒิความชำนาญ เป็นลำดับสุดท้าย

ผลการทดสอบความแตกต่างในด้านการรับรู้ของเกยตรกรที่มีต่อความน่าเชื่อถือของ เกยตรตำบลในแต่ละมิตติด้วยค่าสถิติ F-test นั้น พบว่าการรับรู้ในลักษณะความน่าเชื่อถือของเกยตร ตำบลนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ $F = 38.69^{**} : (P < 0.01)$ โดยผลของการ ทดสอบด้วยสถิติ DMRT ที่ระดับนัยสำคัญ .01 พบว่า

1. มิตติด้านการเข้าสังคม [3.18] แตกต่างไปจาก มิตติด้านคุณวุฒิความชำนาญ [3.01]
2. มิตติด้านการเข้าสังคม [3.18] แตกต่างไปจาก มิตติด้านความคล่องตัว [2.94]
3. มิตติด้านความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย [3.15] แตกต่างไปจาก มิตติด้านความชำนาญมีคุณวุฒิ [3.01]
4. มิตติด้านความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย [3.15] แตกต่างไปจาก มิตติด้านความคล่องตัว [2.94]
5. มิตติด้านการเข้าสังคม [3.18] ไม่มีความแตกต่างกับมิตติด้านความน่าไว้วางใจไม่ เป็นภัย [3.15] และ
6. มิตติด้านคุณวุฒิความชำนาญ [3.01] ไม่มีความแตกต่างกับ มิตติด้านความคล่องตัว [2.94]

ดังนั้น จึงยอมรับสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ในเบื้องต้นว่า “ การรับรู้ของเกยตรกรที่มี ต่อลักษณะของเกยตรตำบลที่มีความน่าเชื่อถือในแต่ละมิตติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ”

ผลการศึกษาถึงลักษณะความน่าเชื่อถือของเกยตรตำบลตามการรับรู้ของเกยตรกรใน ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เกี่ยวกับลักษณะความน่าเชื่อถือของเกยตรตำบลในแต่ละมิตติทั้ง 4 มิตติ นี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Canedo (1976) ใน นำชัย ทนุผล และสุนิสา ทนุผล (2535 : 14) โดยเกยตรกรต้องการเกยตรตำบลที่มีลักษณะหาพบง่าย ไม่ถือตัวมีอัธยาศัย ให้การต้อนรับขับสู้ มีอัธยาศัยอ่อนโยน ยิ้มแย้มและไม่ถือ โกรธผู้อื่นมากกว่าลักษณะอื่น ๆ

ในลำดับรองลงมาคือ ความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย ได้แก่ น่าไว้วางใจ จริงใจ มิตรไมตรี ยุติธรรม ซื่อสัตย์ใจกว้าง พุคภาษาเดียวกันและเป็นคนพื้นเพเดียวกัน

สำหรับมิตติความคล่องตัว พบว่าเกยตรกรจะให้การยอมรับและเกิดความเชื่อถือในตัว เกยตรตำบล ซึ่งผลการวิจัยสามารถกล่าวได้ว่า เกยตรกรต้องการเกยตรตำบลที่มีลักษณะความมั่นใจ

เอ็กส เวิลด์เป็นเอ็กส เวิลด์ที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อคุณผู้ใดเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตนเอง ต่อสู้เปิดเผย บากบั่น มีความกล้าตื่นตน กระฉับกระเฉงและรวดเร็ว ทั้งนี้ผู้รับข่าวรับรู้ว่ามีผู้ส่งข่าวความมั่นใจตนเอง ต่อสู้เปิดเผย บากบั่น มีความกล้าตื่นตน กระฉับกระเฉงและรวดเร็ว ผู้ส่งข่าวสาร จะได้รับความน่าเชื่อถือในระดับสูงในมิติตามความคล่องตัวนี้ แต่ถ้าผู้ส่งข่าวมีลักษณะ อ่อนล้า อ่อนไหว ลังเลและขี้อาย ผู้ส่งข่าวจะได้รับความน่าเชื่อถือระดับต่ำในมิตินี้เช่นกัน (นำชัย ทนุผล และ สุนิสา ทนุผล :2535 น.75)

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ ทราบถึง คุณลักษณะที่น่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในฐานะที่เป็นผู้ติดต่อสื่อสาร / ผู้ให้ข่าวสาร ซึ่งนับได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงานในระบบการส่งเสริมการเกษตร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเอื้อประโยชน์ต่อสำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อระดับผู้บริหารในกรมส่งเสริมการเกษตรที่จะนำผลครั้งนี้เพื่อปรับใช้ วางนโยบายการรับบุคลากร การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล การพัฒนาบุคลากร การย้ายโอนสับเปลี่ยน หรือการมอบหมายหน้าที่ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดชุมพร ดังต่อไปนี้

1. เกษตรตำบลโดยเฉพาะในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ควรมีการแสดงออกในลักษณะความน่าเชื่อถือทั้ง 4 มิติในระหว่างปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรนอกจากนั้นลักษณะความน่าเชื่อถือทั้ง 4 มิติ ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการเข้าสังคม (sociability dimension) ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะของการหาพบง่าย เป็นผู้อ่อนปรน มีอัธยาศัย อ่อนโยน ให้อภัย ต้อนรับจับคู่ ยิ้มแย้มแจ่มใสและเข้ากับผู้อื่น

1.2 มิติตามความคล่องตัว (dynamism dimension) ได้แก่ ความมั่นใจตนเอง ต่อสู้เปิดเผย บากบั่น มีความกล้าตื่นตน กระฉับกระเฉงและรวดเร็ว

1.3 มิติตามมีคุณวุฒิความชำนาญ (qualification dimension) ได้แก่ มีความชำนาญงาน มีทักษะ มีประสบการณ์ มีความรอบรู้ มีอำนาจทางราชการ และมีความรู้ดี มีการศึกษาสูง และ

1.4 มิติตามความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย (thrust dimension) ได้แก่ น่าไว้วางใจ จริงใจ มีตรไมตรี ยุติธรรม ซื่อสัตย์ใจกว้าง พูดภาษาเดียวกันและเป็นคนพื้นเพเดียวกัน

2. ในด้านการพัฒนาบุคลากรของเกษตรตำบลนั้น ควรมีการดำเนินการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในระหว่างปฏิบัติงาน (In-Service Training) หรือการจัดสัมมนาเพื่อให้ความรู้ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่องของตัวชีวิต หรือองค์ประกอบของลักษณะความน่าเชื่อถือทั้ง 4 มิติ ให้กับเกษตรกรตำบลในตำบลชุมชน โกล อำเภอบะพิตัว จังหวัดชุมพร (โดยอาจจะรวมถึงเกษตรกรตำบลในตำบลอื่นๆ ในจังหวัดชุมพร)

3. สำหรับมิติความความน่าไว้วางใจไม่เป็นภัย (Trust dimension) ในองค์ประกอบของการพูดภาษาเดียวกัน และเป็นคนพื้นเพเดียวกันนั้น ในด้านการคัดเลือกหรือบรรจุเกษตรกรตำบลให้ปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่นั้น อาจจะมีการพิจารณาถึงพื้นเพหรือภูมิลำเนาของเกษตรกรตำบลให้ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความสอดคล้องใกล้เคียงกับภูมิลำเนาของเกษตรกรตำบล ทั้งนี้เนื่องมาจากเกษตรกรมีการรับรู้ถึงความสำคัญในมิตินี้ในระดับ “มาก” เช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. 2531. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการ ส่งเสริม การเกษตร. หน่วยที่ 8-15. สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาราช.
- นำชัย ทนผล และ สุนิลา ทนผล .2535. ลักษณะของพนักงานส่งเสริมการเกษตรที่มีความน่าเชื่อถือต่อการ รับรู้ของเกษตรกรผู้นำในจังหวัดเชียงใหม่. (รายงานการวิจัย)
- บุญธรรม จิตต์อนันต์. 2536. ส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- BERLO, D.K., J.B. LEMERT AND R.J. MERTZ, 1969-1970. Dimension for evaluation the acceptability of message sources. Public opinion quarterly.
- BETTINGHAUS, E.P. 1968. Persuasive communication. New York, Holt Rinehart and Winston, Inc.
- CHUA, L. A. 1984. A Guide in preparing a research proposal. Department of Agricultural Education and Rural Studies, UPLB, College, Laguna, Philippines.
- HOVLAND, C.I., I.L. JANIS and H.H. KELLEY. 1953. Communication and persuasion. New Haven, Connecticut : Yale University Press.
- ROGERS, E.M. and F.F. SHOEMAKER. 1971. Communication of Innovations. New York, The Free Press.
- SOMWATANASAK, D. 1987. The contact farmers' perception of the credibility characteristics of Tambol agents in Singburi, Thailand. Masteral Thesis, UPLB, Philippines. ห้องสมุดกรมส่งเสริมการเกษตร.
- SRESHTHAPUTRA, Suraphol. 1990. Correlates of Contact Farmers' Perception of Credible Extension Agents in Chiangmai, Thailand. Ph.D Dissertation , Central Luzon State University, Philippines.
- WENBURG, J.R. and W.W. WILMOT. 1973. The personal Communication process. John Willey and Sons. Inc., New York.